

Szerkesztőség:

Kasinczy-utca 1. szám, földszint. Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk. Kiadói hivatal: Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában). Hirdetéseket díjazás szerint. Egyes szám 5 kr., hónap- és vasárnap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és szombatok után is. Előfizetési árak: Helyben háshoz hordva. Egész évre 12 frt, Fél évre 6 frt, Negyed évre 3 frt, Egy hónapra 1 frt. Vidékre postán küldve: Egész évre 14 frt - kr., Fél évre 7 frt - kr., Negyed évre 3 frt 50 kr., Egy hónapra 1 frt 20 kr. Hirdetéseket helyben fizetendő. Százalékot nem adunk.

Arad, augusztus 12.

A Strossmayer-ügy még mindig fel-felhullámzik, s most már a „Pol. Corr.“ is példátlanul nevezi a püspök eljárását, lehetetlennek tartva, hogy a diakovári püspök — bárha ismert érteletől sok mindent lehet várni — ilyenmódon nyilatkozhasson aláírását adja. Minthogy azonban értesülünk — jegyzi meg a „P. C.“, hogy ama sürgöny tényleg elküldött, nem mulaszthatjuk el, hogy ne utaljunk Strossmayer püspöknek ezen példátlan, egy katolikus egyházfejedelemből legkevésbé méltó eljárására. Talán mégis akad mód, hogy e nyugodni nem tudó szláv bűntudatos nyomtatékkal lehessen figyelmesebben megvizsgálni a kötelességeinek teljesítésére? A diakovári püspökség birtokának elpusztítását, kinek ismételt fenyegetőzéseit, hogy az orthodox vallásra tér át, ezen legutóbbi tette oly sajátságosan illusztrálja, erőltetve a keleti figyelmünket, hogy állást kell tenni, hogy állást kell tenni a királyi kegyelmek és a magyar kormány védelmének közzé. A pápa bizonyára nem szándékozik, különös védelmére méltatni az orthodox egyház istenitőjét.

Külföld.

Koburg fejedelem lemondását most már az oroszok sem hiszik olyan közel állónak, mint azt az osztrák-alkalmazás után hirdették. Ferdinánd nem teszi meg nekik azt a szíveséget, hogy ott hagyja Bulgáriát. Mint a „Daily News“ jelenti, Németország és Oroszország még nem jutottak megállapodásra Ferdinánd fejedelem utódját illetően, mert Valdemár herceg nem fogadja el a jelöltséget. A hangulat különben, mint a győstesen rendezett történeti szokott, Koburg Ferdinánd herceg javára kezd fordulni még Németországban is. A berlini lapok csipdeső guynyal szoktak beszélni róla, most ellenben, uralkodásának évfordulója alkalmából a Voss. Zeitung rokonszenves cikkeket közöl, melynek végén azt mondja, hogy a míg a fejedelem és Stambulov együtt működnek, addig Oroszországnak nincs kilátása arra, hogy a bolgár fejedelmet eltávolíthatja a nép szavazatával.

A „Neue Presse“ elismerő hangon szól a fejedelem működéséről. Kiemeli érdemét, hogy a Konstantinápolyi menő vasút bolgár része az Oroszország alatt készült el: a bolgár nép pedig méltósággal megőrizte függetlenségét. Ha az oroszok a bolgárokat nyugodtan hagyják, mivel meggyőződtek annak lehetetlenségéről, hogy kényük-kedvük szerint bánjanak el velük, akkor teljesíthet a „Nord“ jóslata, mely a osztrák-alkalmazás eredményeit konstataálja, hogy a világbéke megszilárdult. Ferdinánd fejedelem azonban nem bízik a világkében. Szófiából érkező magántáviratok szerint ugyanis a hadsereg tényleges állománya 8000 emberrel való szaporítását kívánja. Ignatyeff nyilatkozata. A „Pol. Corr.“ Odesszából megkérhető tudósítást közöl Ignatyeffnek azóta hírhedtté vált beszédéről, melyet a hivatalos kiadványban július 27-én Pobjedonov főprokurátor mondott. A tábornok konstataálja, hogy a külföldi szláv népeket átjárja a nemzeti öntudat ébredése: mely természetesen nagy orosz sereppel való fajösszetartozás tudatát növeli nagyra. Ebből az Oroszországhoz való közeledés törekvése származik, minthogy a külföldi szláv népek politikai és anyagi érdekei párhuzamosak Oroszországgal. Ezért helytelen, ha a hivatott Oroszországban arra való tekintettel, hogy az Ausztria-Magyarországgal való szomszédos baráti viszonyt fenntartsák, nem tesznek meg mindent, a mi ezt a mozgalmat előmozdítani képes. De nem is szükségesek azok a tekintetek, melyeket a kormány a kivi ünnepélyek alkalmából szem előtt tart, minthogy Ausztria-Magyarország úgy se fog soha oly merész lenni, hogy Oroszországot kihívja. A tábornokot beszéde után mint egy hőst ünnepelték. Másrészt az összes kivi helyi sajtó, bár minden beszédből hozott kivonatot, Ignatyeff beszédét hallgatással mellőzte.

Legujabb posta.

Natalia királyné látogatója. Natalia szerb királyné — mint Belgrádból távirják — elfogadta a belgrádi konzisztórium átiratát, a melyben a házaság felbontására önző megkeresésről értesítették. A királyné tegnapi meggondolási időt kért és kapott, az átiratra adandó válasz ügyében. — Haágából távirják: helybeli lapok azt jelentik, hogy Natalia szerb királyné, midőn férje, Milán király a napokban a trónörökösével Bécsben időzött, azzal a kéréssel fordult az urához, engedje meg neki, hogy fiát láthassa. Milán király megígérte, hogy a királyné és a trónörökös találkozásának nem lesz el-

lene; sőt azt elő fogja segíteni. A királyné környezetében valószínűnek tartják, hogy a királyné legközelebb Milán királlyal találkozik. Mackenzie válasza. A „Berliner Börsenztg.“ azt írja, hogy Mackenzie válaszával, melyet Bergmannnak írt s mely augusztus végén fog megjelenni, bemutatja Frigyes császárnak, a ki minde a politikai részlet kiküszöbölése után megadta az engedélyt a közzétételre.

NAPTÁR.

Augusztus 13. Hétfő. Romai katolikus naptár: Kasz. Ip. Prot. naptár: Kasz. Noly. Görög-ország naptár: (augusztus 1.) Eleás. Nap két óra 52 percek, nyugszik 7 óra 17 percek. — A Kölesy könyvtár kedden és szombaton délután 3-4 és pénteken délután 11-12 óra közt használható.

HIREK.

Arad és vidéke.

A gyűlések az Arad városára — erős újrátörések járnak fel a alá az utcákon. Mit akarnak odabenn, a várban? Ejjel két órakor megnyílt a Minoriták kolostorának ajtaja, négy szerzetes lép ki rajta s egyik sem titkolja könyeit. Miért mennek azok a várba? Imént mult csak el a kísértetek órája és az ur szelleme sokat bevitt a kísértetbe. Vajjon megszabadítja-e őket a gonosztól? Ezen az éjszakán csak nem aludtak Arad városában; valami balsejtelem fogta el a szíveket, s a ki nem szokta máskor, az is elsőhajította a „Miatyánk“ végső sorát: „De szabadíts meg a gonosztól.“ Amen. Az isten jószágánál azonban erősebb az emberek gyűlölete. A professzorok már tizenhárom vesszőt, s a mikor azokat előrik, maga az ember mondja, „Istenell a kegyelem.“ Egygyel volt több a vesszők száma, mint a mennyt Mózes parancsolt vennie Aronnak, hogy „Mozes azokat a gyűlekezet sátorában a bizonyítástól elűze, a hol szemben szokott lenni velük.“ De ott is a tizenhárom fölötti Mózes. Aron nevet odairták a Lévi veszejére; jajveszékelt a többi, hogy csak ez az egy virágzott ki; az Ur azonban Aronnak azt

mondá: „Te is és a te fiad teveled, viseltek a ti papsgátoknak vé két.“ Aradra meghozta virágját s mandolával meggyűlöcsözött vala mind a tizenhárom, A hajdan erős fákról metszett galyak kihajítottak újra; még nem oly erős a törze, de izmosodik már a Szabad Magyarország. Damjanich imája fölött az egekbe. „Oltalmazd Mindenható az én különben is szerencsétlen hazámat további veszedelemtől.“ S a Mindenható megoltalmazta. „Intézd az uralkodó szívet a hátramaradt bajársak iránti kegyecsségre s vezérelj anuk akaratát bölcsességgeddel a népek javára.“ S tizennyolc év után a Mindenható odavezérelte. Az aradi tizenhárom viselte „az ő papsgájának vérték.“ a többi srt, kecségett míg az ur, a történelem szemlélme, meg nem vizsgálta mindet s kedvesen vette a főpapok által bemutatott áldozatot. „Odafönn igazságosabban itélnék felőtünk!“ kiáltott Damjanich. S igazságosabban itélték. A vértanuk kinszenvedése idelemlen is megteremtette a mulhatatlant, a jogot. Nemzeti nagylétünknek nem gyászmetője többé az a halom, mely felett egyszerű gránitok örökölt az áldozat helyét. Virul a gyászter a béke malasztos öfében. A derekák nem féltek az idő mohától: a koporsóból kitértek és eget kértek. A mult eszményeket edott a sivarabb jelennek. Mert nagy volt az eszme, a mit képviselt a tizenhárom; de ez az eszme érdeme. Nagy volt azonban jellemük is, lelkek ereje s ez az ő érdemök. Aulich, a szigorú, bátor és jeles vezér 1849. január 25-ének hőse. Török szabadságharozunk egyik legképzettebb, bár nyílt ötközetekben nem igen szereplő tábornoka: műszaki kérdésekben elsőrangú tekintélyű öntudatos, nem rajongó ember, de hazáját igen szerető férfiú. Láner, kinek ereje és fáradhatlansága tette azt, hogy a küzdő nemzet még a legmohosabb körülmények közt sem szenvedett szükségét fegyverzetben, mert nemcsak kötelességérzet, de lelkesület is vezette őt. Sweidel, a kitűnő lovas hadvezér, aki a szabadságharcban is jelentősen fokozta a serog harcra hangulatát bátorsága által. Kiss Ernő, hűségesen szolgálta hazáját, milliókat érő vagyonát koozsáztatott érte. Dessewffy, lovagkorba illő hős, ki nemcsak dicsőígyat helyezett abba, hogy bár menekülhetett volna, egy sorsa legyen társával. Damjanich, a szabadságharc egyik

legnagyobb hőse, igazi forradalmi vérmérséklet, az „utolsó rács“ törhetetlen híve a nemzet ügyének; oroslán bátorsága, elhatározott és öntudatos vezér. Nagy Sándor saját nyilatkozata szerint Brutus, ha valaki Caesar szerepére vágyó; kétségtelen hadvezéri tehetségek híján; fontos szerepet vitt a seregben azon hő eszeretét folytán, melyvel a nemzet ügyéért kész volt mindent áldozni. Vécey, a justus et tenax propositi vir; tanult, vitéz tábornok, kit katonái nagyon szerettek, ki értett a fegyvertartáshoz és lelkesítéshez, de egyúttal a hadi terhek könnyítéséhez is. Knezićs, a hurrát, de olyan, a milyennek a Zrinyiek valának, Magyarországért élő, haló. Pölsenberg, a jóhiszemű politikus, de jeles katoná, — Bécs szülőtte, Arad halottja. Lázár, egyetlen ezredes a „tizenhárom“ közt, fiatal hőszerepével lángoló férfiú, a legtovább küzdők egyike. Leiningen, a hesseni, kit azonban Magyarra tett a szabadság után való rajongása s a kit a miatt rendkívül is szerető katonasága. Ebben a sorrendben születtek a világ, a nemzet elidegeníthetetlen jogainak szolgálatára. Szolgálták, de nem védték meg azokat. Kis Ernő, Schweidel, Lázár, Dessewffy, a vár mikalakai kapujától jobbra a sánocokban lőttek agyon s estig úgy hagyták őket, temetetlen. Azután a sánocokban ásták el holttesteiket. A többit az ujaradi kapu második hidjától balra levő térségen várta a bitó. Egymás mellett kilencz. Pölsenberg nyitotta meg a sort; Török, Láner, Knezićs, Nagy, Leiningen, Aulich, Damjanich folytatta s Vécey rekesztette be. „Azt hittem — vágott oda guynyal Damjanich — utolsó lesztek, ki mindig első voltam a csatában.“ „Odafönn igazságosabban itélnék fölötünk!“ volt Leiningen bucsuszóva. „Hódolom a hazámnak, a hazámnak a hódolom, a hazámnak a hódolom.“ Eljött a haza! dörgő Damjanich a bitón. „Ez a hódolom, a hazámnak a hódolom.“ A két szabadságharcos szörnyű ítélet végre volt hajrva. S a fellegek fölött első csak ekkor törő napsugár négy porbasújtott és kilencz csufosan kivégzett hős fej fölé fonta a szentek dicsőkoronáját. Tíóhy vezénylő örnagy felszólította a négy minorita atyát, hogy valamelyikőjök tartson intőbeszédet ez alkalomból a katonákhoz. S a négy szerzetes, kinek homlo-

„Az ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Augusztus 13.) Vasárnapi levél a szerkesztőhöz. — Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. — III. Szerkesztő Ur! Bécs, augusztus 10. Nyugtalan lelkeim bolyongok mindenfelé. Felejteni akarok, felejteni mindent, még vasárnapi leveleim is, de hát sokáig csak nem sikerül. Fülbőfien balólem az a július 5-iki falat mint valami éretlen ugorka. Pedig mennyi helyen megfordultam. Jártam Budapesten, elképedtem a promontori szőlők phylloxera-pusztításán, hol Széchy-Millig kollegáimat ugrancsak várják ám; láttam Dobó városát, fűrtödem a Balatonban, fáztam Sopronban, most pedig itt ülök Bécsben, a Haupt- und Residenzstadtban, hol a magasban anyai a kétfejú sas és egy kirakból sem hiányzik a valami módon kifejezett loyaltást. Bolond egy város: csupa halálal mulat ebbe a boldogabb nyárban, mikor az ember téli kabátban is vaczogtatja fogait. A Fürtetheaterben sógan van a sieben Todstünden; a Kunstverein szenzációs képe Böcklin műve, a Todtenmahl; a Panorámában valamelyik francia-német nagy osata látható a halálnak szörnyű pusztításával; a Blumenäleken pedig óriás diorá-

mában iszonyu realitással borzaszt a „Tod im Eise.“ Ugy belefáradtam ezekbe az élvezetekbe, hogy rászántam magamat megnézni a kiállításat. Ott nem voltak halottak; igaz, hogy az elevenekből sem sok jutott. Itt-ott lézengett egy-egy ember és ha valamely csoporthoz közelebb léptem, úgy megnéztek a kiállítók, hogy szinte elszögyeltem magamat. Vagy tán rozta lelkiismeretem tákröződött vissza arcomról? Végre is az utolsó remédiumhoz fogtam: el Ranacherba! Ranacher! a sok Tód között ez most itt a jelszó. Derék is az, életterek, kávéház, óriási táncsterem, színház, télikert és aranyos emberszerparék mind mind együtt. És minő luxus, mennyi kényelem és mégis minő olcsóság. Mindennap foly az előadás: ének, zene, him- és négymanásztika, solo- és csoportakrobaták gyalogmod és bysziklin, karrikatura-raja és tanult líbák. Igen Szerkesztő ur, tanult líbák. Teljesen fölesufolódott a közmondás: olyan mint egy líba; ime Mr. E. Richard clowna előáll és beigazolja, hogy a líba igen ügyes, tanulékony állat, hogy nagy jövője van, hogy esetleg egyikből-másikból szekundas diákok patronusa is lehet. Soha ilyen bolondot! Nagy ostaral patogatva jelen meg Richard ur a szinpadon a 6 négy líbájával és őzi, hajtja őket szörnyű módon. Egyszerre elküldtja: „halt!“ és a líbák megállnak. Jönnek a kommandók: „marschieren marsch!“ schnellschritt, schritt, langsam, noch langsamer, noch mehr langsam, és a kommandó pontosan mindent megtesznek a líbák. Jön Rudel, az einzelnaball, a halt, a links front! és harogó kaczaj, taps közt pompás linkszfrontot csinálnak. Azután karrikán át ugrálnak mint valami ozirkusz-

dáma, majd papírral bevont karikán át. Még komika (mivelhogy lud és nem gunár) is van köztük, egyik aranyöves mindenféle inceselkedések közt iparkodik mind n kommandót kijátszani. És mindez, sőt több, kitélik egy — helyesebben mondva — négy líbától! Ugyan édes Szerkesztő ur; evett maga valaha ilyet? Persze volt bravó és taps bőven, hanem én szégyenlettem magamat. — Szégyenlettem magamat, nem ugyan a meghazudított közmondásért; — nem is azért, mert egy régi axiómám dől romba, miszerint asszonyt és libát dresszírozni nem lehet, mondom, nem azért, hisz axiómámnak megmaradt mégis egyik — fele; hanem szégyenlettem magamat azért, mert eszembe jutottak az „Igazság és Hazafiság“ lapjának mondásai azokról a buktatókokról és tanítási eredménytelenségről, miket mi művelünk. Megvallom, hogy mind-éddig — minden javulási jószándékom dacára is — azt tartottam, hogy az „Igazság és Hazafiság“ tanügyi hecozói ehhez a dolgozhog legfeljebb csak úgy értenek mint a hajdu a harangöntéshez: a líbák látására azonban elveszett a talajlábam alól. Igazuk van! Szászor is igazuk: hiszen ha okos tanítás még a líbák is fényes bizonyítványra tehetnek szert és zugó tapsvihár közt produkálhatják magukat, hogy ne volna ez, követelhető az aradi ifjúságtól, mely még sem — líba! Meg is fogadtam és ha Aradon maradok, oda is törekzem minden kollegámmal is, hogy legyen fényes bizonyítvány és produkció, akármit is beszél, ir a miniszter. Ad vocem: miniszter. Tudóitson édes Szerkesztő Ur! mi hírek árnak oda — lenn intőbeszédész felől? mi lesz valánk? Nem hallottam már: hogy kedves főigazgatónk kanonokká elcsapatik; hogy a szegedi fő-

igazgató golyakirálnak Nagyváradra jön; és hogy ezental julius 5-ike Aradon iskolai helyi ünnep leend requiemmel, felolvasással és egy teljes napi szünettel ad normam junius 8, a koronázás emlékére. És a hír szerint mindez az „Igazság és Hazafiság“ lapjának ösztönzésére és megnyugtatókára történik, mert fél a tanügyi kormány, hogy országos baj támad, ha minden az eddigi utó halad. Hisz már is országossá nőtt a mozgalom. A merre én csak jártam, mindenfelé nagy a méltatlankodás és szidnak bennünket mint a végrehajítottakat. Eger zugott, összes diáklégek több mint h a r m a d á t m e g b u k t a t t á k; — a budapesti belvárosi reálnál csak a legfeljebb 3 osztályban kapott a tanulók 31-ed része a legelső g e s t, míg az alsó osztályokban 42% b u k o t t. Érettségire 10% od nem bocsátottak és a 20 jelentkező közül szintén e l b u k o t t 8. Sopronban a tanári eljárás egy deák kezébe pisztolyt adott és az főbe lötte magát; itt B é c s b e n u g y a n a z t ö r t é n t. Mindenfelé mozgalmat látam: diszpolgárrá választják őt, a nemeselek és bátor férfiut, az aradi diákok oltalmazóját, ki nehéz iskolai sanyarságainak emlékével a tanárvilág országos, sőt két birodalmas brutálisával szembe mert szállani és érettségivel adó keltotta az ugy megkezeredett szülők megvizgatására „megállj“-t. Nem esoda a megijedtek oda cun. Hiszen ha Aradon egészen közö és, az 1/2-dot társal sem ért buktá mellett olyan zandulumokra és klákusán olcsó díjbegek került a sor mily eskandur nok és minő eszterő szurik lesznek mást, ha majd minden ember — k v e l a h o g y l i z s a b a n v e n a z o r t o g r a f i a v a l

kérkedve emlegeti a „tollát“, a melylyel a város érdekében“ fog működni. Hanem ennek az íjedelmének alighanem mi isszuk meg a levél. Féltünk és féltünk annyival inkább, mert a szászor eszmünkbe mondott mővészi mániát és a Lyceumnak saját főságilag beigazolt elnépítettségét — az szörnyűség még álmundani is — elvált mániankban még-ki is nyomtatott a Vízszavonhatlan, eltagadhatlan nagy kompakt betűkkel ott van a programunk végén, hogy 60-nál több tanuló a jövőre föl sem veszünk a III-ik osztályba, ha mindjárt hárommennyi „vendég“ nyomester is fogja piszkolni az aradi vívót, — érbe kiáltó veszekkel az „Igazság és Hazafiság“. Ez most a baj, az a szörnyűség, ha rom kompakt sor megozást az eltűdözés és a szándékos elnépítésnek minden megkiesérelt és legkiesérelt eltagadását. Szerkesztő ur, arjon köze az „Igazság és Hazafiság“ lapjánál, annak vezéré: ságnak, hogy jón meg megoze nyúó keshálat, hogy az országban is működni a mint zók ott a Aradon. Mondja meg nekik, megszűnt a 60-nak kijelölését ne vegy a olyan, hogy az r a régi sajtógyék előtti aerából való fondja meg ne tó, hogy ellenkezőleg 60-ak és elvesszünk, hogy azon leszünk. Egy minő több k o s z t o s d i á k (h) tanulmányilag ugyancsak urunk — beltj legy Aradon, hisz — beltjük — hely — követeli a város érkeke“ is. Mondja meg nekik, hogy — mint megígérték — segítnek ki bennünket a kultúrmasból nyúló: magunk kimászni nem tudunk. Professzor.

kán ott égett a tábornokok oszlopa, zokogva rogyott tőrre és csöndesen végezte imáját. Szébb intelmet nem adhattak. De megadták azt. Értéktelenségben is azután a vezetőkre bízott aradi tanulóifjúságnak. Arad a forradalom után lett magyarrá. Dicsőség honszeretőknek, mely közreműködött ebben.

„Aldd meg Aradot!”
„Aldd meg Aradot!”
„Aldd meg Aradot!”

S a Mindenható megáldotta Aradot! ugy, a hogy Damjanich imádkozott érte, egy nappal az örökdiességben részeselet előtt, Arad most magyar.

Megáldá Isten a vezedelembe sodort szegény magyar hazát is; mert ismét tettereinek tudatára hozta s így kezeibe tette sorsát.

Az az egyszerű gránitkő-oszlop, mely a magyar keresztnek a kilenc akasztófának helyén emelkedik, s mely úgy ragyog a rá sütő napfényben, mint a messzeség ködébe burkolóza néz reá Világos vára, — az a gránitkő-oszlop „oltár, atyáid által istennek építve” s emlékeztető, hogy Leonidas csak egy Spartaért, Regulus csak egy Rómáért, Zrínyi csak egy Magyarorszáért halhatott meg. Zrínyi és tizenhárom. kiknek elröppenő szellemével utóbb találkoztunk már e nap többi áldozata, Bathány és Csányi.

Kegyefeink szívünkben, a kö láthatóság őrzi emléket.

Mayer Salamon dr. németegyetemi tanár és nagyhirű büntető jogász tanulmányutjában tegnap Kolozsvárról Aradra érkezett. Itt megtekintette a kir. törvényszéket, ügyészséget, járásbírószéket és börtönöket. Délben Pohl vendéglőjének külön éttermében a vendég tisztelőre bankett volt, melyen részt vettek: O t t r u b a y Károly, K u g l e r István, P a r e c z György, F á b i á n Lajos dr., S t i e p l Károly dr., M a d s s a r Károly dr., B o b i t s e k Agoston, A r k a y Kálmán, V ö r ö s Vidó, M ü l l e r Károly és V i z a i Péter. Az első pohárköszöntő S t i e p l ügyész mondta, a vendégek a büntetőjogtudomány körül szerzett érdemeit emelvény ki. Ezután a vendég a magyar bírói karra, ügyészségre és ügyvédségre tritette poharát. Pohárköszöntőket mondtak ezután még P a r e c z György és R o b i t s e k Agoston. A bankett a legkedélyesebb hangulatban ért véget.

Gajzódó Odón, a szombaton elhunyt ifju vasuti tisztviselő és lapunk munkatársának haláláról, a következő gyászjelentést tették: A magy. kir. államasutak aradi üzletvezetőjének tisztikara mely fájdalommal tudatja, hogy szeretett pályatársunk G a j z ó d ó Odón, m. kir. államvasuti tiszt, folyó évi augusztus hó 10-én éjjel, életének 25-ik évében, hosszas szenvedés után Soborsiban elhunyt. Hílt tetteit folyó hó 12-én délután 3 órakor fogták Soborsiban a rom. kath. egyház szertartása szerint az örök nyugalomnak átadatul. Béke hamvait Arad, 1888. augusztus hó 11-én. Egy előkelő család részéről a következő meleg emlekosorokat vették:

Figyelők mind Ot, Ki „Jóldn-t” cselelte,
Testét ölte a kór, — szelleme Egyre feszült;
Megajnálta az ég maga is Már végre e küzdést.

Néhány nap előtt befejezett regénye Gajzódó Odóné.

Megszűnt verni a szív, s Lelke az égbe repült!

Béke veled! szép emléked Kartársaid őrzi,

Őrzi mindazok is, mind, Kiket elbűvölt!

Időjárás. A körülbelül egy hétig tartott őszi időjárást szombat óta ismét melegebb napok váltották fel. Tegnap délután árnyékban 30 fok Celsiusot mutatott a hőmérő. A vasárnapnak szép vörösfényes idő kedvezett, mit a városhoz köztölt közönség sietett is felhasználni. A délutáni vonattal egész népvándorlás indult a hegyek közé a természet szép ólón élvezendő a félnapi szabadság. A városi tisztek és Uj-Aradnak is nagy kivándorló közönsége volt.

A makói központi járási orvosi állomására L o n o v i c s József Csanádmegye főispánja B a u e r Ignác dr. makói gyakorló orvost nevezte ki.

Gyászrovat. F a i l Gábor makói járási szolgabírói fájdalmas vesztéséig sujtja, szeretett testvéröccsége F a i l Kálmán tengerésznek életének 25-ik évében történt elhunytával.

Nyolcvankét éves öngyilkos. Szarvasról írják, hogy O c s ö d ö n Blaskó József 82 éves aggyasztán önkézzel vetett véget életének; ugyanis karjain erreit felmettette, minek következtében elvérzett. A szerencsétlen utya volt Blaskó Lajos ösödi postamesternek. A boldogult közbeszólásban álló ember volt, több éven át presbyteri tisztet is viselt. Temetésén nagy számmal volt képviselve az intelligencia.

Az aratás eredményéről következőket írják lapunknak V i n g a r ó l: Vinga és környékén esőzések miatt a ceplést nem folytathatják, az eredmény: buzából még a tavalyi termelésnél is jobb átlag termelt, kat. holdanként 7-10 métermázsra, a szőlő termése, rozsból 5 métermázsra, ózsi árpa 10 métermázsra, zab csak 4 métermázsra. Tengeri az utóbbi időben uralkodott nagy hóság és szárazság következtében csaknem teljesen leforradított. Szőlő is fonnadni kezdett, de ismét helyre állt. Burgonya középszerű termést ígér, ugyszintén a bab is.

Erdekes elvi határozatot hozott a honvédelmi miniszter egy a osabai főszorosás alkalmából felmerült ügyben. Egy hadköteles alkalmatlan találtatván, besoroztatott. A besoroztatott anyja felmentéséért folyamodott, miután fia azonban tagadta azt, hogy anyját eltartja és mint katona szolgálja akar. A polgári elnök a felmentés mellett szölet, míg a katonai elnök a fűt hadi szolgálatra köteleztetnek mondogta ki, miután a besorozott saját állítása szerint anyját el nem tartja. Ez ügyben aztán a folyamodványok a honvédelmi miniszterhez lettek felterjesztve, a hol azon határozattal intézték el az érdekes ügy, hogy az egyetlen fűt kötelezték, hogy anyját eltartani és ezért a hadi szolgálatól felmentik.

Esküvő. F ü r s t Simon Radnáról holnap, f. hó 14-én d. u. 4 órakor vezetni oltárhoz a butyni izr. imaházban D e u t s c h Eugenia kisleasszony, D e u t s c h László kedves leányát.

Lotó-vásár. Z e l d e s s á n Péter siklóji jegyző — mint résztvevő értesítünk — fájdalmas gyászbeszéd érte Margit nevű kis leányának rövid szenvedés után történt elhunytával. Béke lengjen porai felett s az ég adjon vigaszt a bánatos szülőeknek.

Hírszerzés. Lapunk tegnapi számának Csarnok-ába egy érdeklonzaváró sajtóhiba csuszott be, nevezetesen az utolsó előtti bekezdésben az áll, v a r — sziget” e helyett olvasandó: „o a s sziget”

HAZÁNK és a FŐVÁROS.

Az öngyilkos kormánybiztos N i k o l i c s Szvetozár kormánybiztosnak oly nagy feltűnést keltett öngyilkosságára vonatkozólag még a következő részleteket jelenthetjük. D é k á n y Mihály, a közlekedésügyi miniszterium titkáranak U j V i d é k e r k e z e s é r ő l N i k o l i c s n a k meg sejtése sem volt. A miniszteri titkár, mint már jeleztettük a B a r o s s e miniszterhez íntelt bizalmas feljelentés alapján küldetett oda Bertalan számvizsgálóval, a pénztár és a számadások megvizsgálása végett. D é k á n y Mihály délelőtt 9 és 10 óra között kereste fel hivatalában N i k o l i c s Szvetozár kormánybiztos és felmutatva a miniszteri rendeletet, a pénztárkulcsok átadását kérte. N i k o l i c s minden habozás nélkül átadta a kulcsokat, azután oly ügy alát, hogy lakására kell sietnie bizonyos irományokért, távozott hivatalából, mondván, hogy néhány percz múlva visszatér. N i k o l i c s lakására sietett és délelőtt tizedfél órakor lötte agyon magát. Az ablak mellett állva, jobb halántékának irányozta a revolvert. A halál azonnal be következett. D é k á n y miniszteri titkár, hosszabb ideig várta N i k o l i c s visszatérését, de midőn nem jött, elküldött a lakására és ott találták meg a kormánybiztos vérében, halva. D é k á n y azonnal hivatalos zár a s v e t t e az összes aktákat és iratokat, a vizsgálatot pedig megindította annak konstatálása végett, hogy mily nagy az elikkasztottösszeg. N i k o l i c s Szvetozárnál készpénzben 106 fírt és egy aranyórát találtak. Csőtörtökön este érkezett meg T i t e l b ő l, hol már nagyobb szovaltásai voltak a mérnökkel. A napokban N i k o l i c s édesanyja Mitroviczáról Ujvidékre érkezett, hogy fiát meglátogassa és péntek reggel 9 órakor utazott el onnén. Mire hazaérkezett, már várta a távirat, mely fiának öngyilkosságát tudatta. N i k o l i c s Szvetozár mitroviczai születési, 46 éves, nős, de neivel nem él. Két gyermeke van. Határvideki kezelőtiszt volt, később mint kapitány nyugdíjba ment. Midőn a csajkás kerület Bácsmezőgyéhez csatolták, a megye megválasztotta titeli szolgabírónak. N i k o l i c s magyar érzelmű szerb volt, a ki folyton üldözte az omladínistákat és épp ezért a szerbek gyűlölték. 1872-ben érdemei elismerésül s kormány kinevezte a titeli Tisza-Dunavégtől tartású társulathoz kormánybiztosnak. Akkor T i t e l e n lakott, négy évvel ezelőt azonban Ujvidékre költözött. Holttestét szombath délelőtt 10 órakor boncolták fel a kórházban és temetését délután 5 órakor volt. Hogy mennyi az elikkasztott összeg, még nem tudható. A közlekedésügyi miniszter táviratilag értesítettvén az öngyilkosságról, utasított D é k á n y miniszteri titkár, hogy a vizsgálatot a legnagyobb pontossággal teljesítse. A vizsgálat valószínűleg több napig fog eltartani.

Rövid hírek. 110 éves a s z s z o n y h a l t e l e h ő 5 é n a s z e b e n m e g y e i O r l á t o n, ő t n a p i b e t e g s é g u t a n; b e t e g s é g e l ő t t m é g j a v a b b a v a r g a t o t t. M a r c s z v e s z p u s z t i t o t t E k e m e z ő k ö z s e g b e n s h u s z o n h á r o m g a z d á n a k e g g e t t l e m i n d e n é p u l t e; a k á r v a g y h u s z e z e r f o r i n t; d e n a g y r e s z t b i z t o s i t v a v o l t. — A b u d. s z e n t m i h á l y i n é p b a n k i g a z g a t o s á g a l a p t a l a n n a k n y i l v á n i t j a a m a h i r t m i n t h a e z i n t e z e t e l l e n b e t e g s e g e t m o n d o t t a k.

A pécsi kiállítás megnyitása.

(Augusztus 11-én.)
A pécsi kiállítás ma nagy ünnepélyességgel nyílt meg. Az ország minden részéből sok vendég érkezett s az örömmünnepet ülő városban meleg fogadtatásra találtak. A kiállításban hónapok buzgó munkájának eredménye tárult a vendégek elé, a kik nagy elismeréssel nyilatkoztak róla. Napok óta esők és viharok hátráltatták

a befejező munkálatok zavartalan folytatását, sok kárt téve a már végzett munkában és különösen a külső díszítésekben; de serény kezek szorgalma az utolsó pillanatban pótolta a kénytelenésgből mulasztottakat s a terület programmszerűleg megállapított időben átadták rendelkezésének. Ma már a nézők száza gyönyörködnek a szakértelemmel és kiváló ízléssel rendezett kiállításban, melynek részletei iránt ügyesen összeállított kalauz nyújt tájékozást.

A kiállítás ünnepélyes megnyitására résztvevő a dunántúliak nagyrésze, sőt mondhatni az egész ország is. A város utózáin már napok óta szokatlan élénkség uralkodott, mindenfelől érkező idegenek nagy száma bizonyítja lekényesebbben az érdeklődést, mely a pécsi kiállítás iránt országszerte nyilvánult.

A város és a kiállítási terület tegnap lobogó díszben állott, hogy méltóképp üdvözölhesse a kiállítás meglekintésére érkezett vendégeket, kiknek sorában a nagyszámu kiállítókön kívül ott voltak a fővárosi sajtó képviselői; a kereskedelmi miniszterium részéről: Schnierer Gyula miniszteri tanácsos és Mádaj Izidor osztálytanácsos; a képművészeti társulat képosarnokának rendezője: Telegy Károly, ki már két hét óta Pécsen időzik; továbbá a budapesti, opproni, a r a d i iparkamarák képviselői sat.

Nagy emberáradat lepte el már a reggeli órákban a kiállítási területet, hogy résztvevőesen a délelőt tiz órakor történt ünnepélyes megnyitáson, mely főnyel ment végbe. Az időjárás is kedvezett az ünnepélynek. A megyék és városok színeiből egybeállított lobogók és nemzeti zászlók százai tették az ünnepély színhelyét valóban imponansá. Már jóval tíz óra előtt érkezett meg a kiállítási végrehajtó bizottság, élén nádasai Nádosy Kálmán kiállítási elnökkel, hogy az ékezőket fogadhasssék. Ezután szakadatlan egymásutánban érkeztek meg a küldöttségek, egyletek, testületek és notabilitások, Pécs szab. kir. város küldöttsége, Baranyamegye képviselő testülete, a kertületi bizottság, országos képviselők, a szomszéd megyék és iparkamarák küldöttségei, sat. A notabilitások között Schnierer Gyula miniszteri tanácsos, Mádaj Izidor osztálytanácsos, Budich tábornok, a székesegyházi kánonokok stb. voltak jelen. Kévszel tíz óra után a közönség lelkes éljenzései között érkeztek meg Kardos Kálmán főispán és Aedinger János polgármester, mire a hivatalos személyiségek a Hoffmann-pavilon előtt föállván. Nádosy Kálmán kiállítási elnök mondott rövid beszédet, melyben üdvözli a főispánt és körvonalozza azokat a szempontokat, melyek a kiállításnak létet adtak. Ezután felkérte a főispánt a kiállítás megnyitására.

K a r d o s K á l m á n főispán beszédében a világi kiállítások mellett a részleges kiállítások fontosságát is kiemelve, örömmel konstatálja, hogy Baranya és a szomszédos megyék csekély eszközökkel, önezejükre utalva, e kiállítás rendezésével megmutatták, mire képes a szorgalom és munka. A munka némes versenyének tört és alkalmat nyitottak a maguk elé tűzött ezélt teljes mértékben elérték. Végül a kiállítást megajítottának jelentette ki.

Beszéde nagy hatást keltett; a közönség harsány éljének közé a kiállítási harangok zúgása vegyült, a kiállítás megnyitást jelentve. A baranzugás elűmúltával a pécsi dalárók hazafias dalra gyűjtöttek, mire a már szétoszlásban levő közönség csakhamar ismét összeverődött és a dalárok énekét frenetikus tapsokkal jutalmazta.

Ezután megkezdődött a csarnok megtekintése. A hivatalos világ Kardos főispán és Nádosy kiállítási elnök vezetése alatt tekintett meg mindent, egy a kisebb iparcsarnokban, mint a növényeti nagy teremben, a hol orgona-kíséret mellett ismét a pécsi dalárok énekeltek, nagy hatást kelte.

Az alsó kiállítás megtekintése után az elemi iskolában elhelyezett felső kiállítás

megszemlélése következett, hová a hivatalos meghívottak csoportosan mentek. Különösen tetszett a női kézimunkák, az országos műtársajzokola és a képművészeti társulat kiállítása, hol Telegy Károly kalauzolta a vendégeket.

Altalanos meglegedés hatása alatt oszlottak ezét a jelenlevők, miután Kardos főispán a megjelenésért köszönetet mondott. Az ünnepélyesség csak délelben ért véget, de a közönség sűrű tömegekben tolongott a kiállítás színhelyén, nem is véve tekintetbe az idő előrehaladottságát.

A d i s z e b á d r e, déli egy órára fényes közönség gyűlt egybe a kiállítási nagy vendéglőben. Kizárólag férfiak, mint egy kétszázan. Kardos főispánt s kíséretét: dr. Schnierer Gyula, Mádaj Izidor, Németh Imre miniszteri tanácsokat a jelenlevők lelkes ovászióval fogadták.

Nagyon jó idő lévén, a kiállítási vendéglő kerti helyiségében terítették.

A gazdag lakoma negyedik fogásánál fölemelkedett Kardos főispán és általános lelkesedés között a királyi család és a kormányt élte. Hivatalos toasztokat mondtak még: Aidinger királyi tanácsos polgármester a főispánra, Nádosy kiállítási elnök a kiállítókra, Báth, a kereskedelmi kamara elnöke, végül lelkes szavakban Nádosyra, a kiállítás fáradhatatlan elnökére, britette poharát. Ezek után még a felköszöntök egész sora következett.

Ebéd végzetével a vendégek csoportosan a kiállítás főzetesebb meglekintésére indultak. A városban általános lelkesedést kelt a kiállítás sikere és az, hogy a miniszter-k közli is többen megígérték megjelenéseket. Hírlik, hogy augusztus vége felé József főherceg is meglátogatja a kiállítást. Legközelebb megkezdődnek az idegege kiállítások is. A jury e hó 14-én kezdli meg működését.

Felölös szerkesztő:

HINDY ÁRPÁD.

NYILTTÉR.

Arverés hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Scheffer András szemlái lakos végrehajtatónak Hoffmann István és neje Bonkner Julia végrehajtott szerződés elleni 107 fű hátralekös tökekövetelés és törvényes járuléki iránti végrehajtatási ügyében az aradi kir. törvényeszk területén levő és a Szemlái községben fekvő a Szemlái 1060 sz. tjkvben A. l. 1. 2. alatt foglalt 338. sz. ház udvar, kert és káposztás kertre az arverés 600 friban ezenél megállapítottkiállítási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. SZEPTEMBER 5-ik napján d. e. 10 órakor Szemlái község házánál megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kiállítási áron áll is eladatni fognak.

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlanok beosrásnak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42 ik §-ában jelzett ártólammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kielölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy, az 1881 LX. t. ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszert elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Borosjenőn, 1888. évi február hó 9-ik napján.

A Borosjenői kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

E rovat alatt kösültékkért nem vállal felelősséget a Szerk.

z élvezetek egy letelesebb és legkellesebb neme, mely testünket felüdíti, zsbaddának induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebb teszi, vérünk rendes forgását előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának telmését kedves hangulatra tartja a „fürdő.”

A fürdő, kiválólag a gőzfürdővel (Frotiren) következtében a testnek felbőre lehámlik, a bőr likaccai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártekonyan ható maró és nedvektől megszabadittassék; ezáltal egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk,

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonos

fülét díjak oly méltányosan állapította meg, hogy azután mindenki használhatja. — Télen a reggel 6 órakor nyitattik a fürdő.

GŐZFÜRDŐ.	
Egy személy-jegy	70 kr.
10 db. bérlet-jegy	5 fűt 70 kr.
Egy dék-jegy	40 kr.

UZODA

Egy személy-jegy	25 kr.
10 db. bérlet-jegy	2 fűt — kr.
Egy gyermek-jegy	15 kr.
10 db. bérlet-jegy	1 fűt — kr.

HIDEG GYÓGYFÜRDŐ.

Egy személy-jegy	50 kr.
15 darab bérlet-jegy	6 fűt 75 kr.
80	50 kr.
Mossással egy személy	70 kr.

A váróteremben meleg italok és italok mérselet árak mellett kizorgáttatnak.

VAS- és MOOR-FÜRDŐ.

Egy személy-jegy	1 fűt — kr.
10 darab bérlet-jegy	9 fűt 50 kr.

MÁRVÁNY-KADFÜRDŐK.

Ruhával	50 kr.
Ruha nélkül	40 kr.
10 darab bérlet-jegy	3 fűt 50 kr.

VILLANY-FÜRDŐ.

Egy személy-jegy	70 kr.
10 db. bérlet-jegy	6 fűt 50 kr.

Külön ruha-díjak:

1 lepedő vagy palást	7 kr.
1 törülköző	3 kr.

Pénztárvnyítás: nyáron reggeli 6 órakor, télen reggeli 7 órakor.

SZÜRT MAROS-IVÓVÉZ eladásra is havi bérnyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Nyomatja és kádjá Ungarierer-téle könyvnyomda Aradon.